

expressió gràfica quatre processos gràfics en arquitectura la relació entre arquitectura i lloc

professor coordinador:
antonio millán gómez - catedràtic d'universitat

professors:
alberto altés arlandis - professor associat / francisco martínez mindeguia - professor lector / juanjo zandundo sanjuan - professor associat

E4 // SHOKÍN-TEI, VILLA IMPERIAL KATSURA

EGA4_OCT_2010_AUTUMN_E4 // SHOKÍN-TEI PAVILLION, IMPERIAL VILLA KATSURA, JAPAN, 1620-1633

ENTREGA // HAND IN // 12NOVIEMBRE FINAL DE LA CLASE // NOVEMBER12 AT THE END OF THE CLASS

ENTORN SUSTENTABLE

Pavelló Shokîn-tei, Vil·la Imperial Katsura, Japó. 桂離宮 .1620-1663 i posteriors.

*“Encén el foc
Jo et mostraré una cosa exquisida:
Una bola de neu”
Basho*

Katsura es tan admirada perquè, com a obra d'art universal, en ella podem trobar coses que admirar i coses noves. Encara que espaiosa, sembla més una col·lecció d'experiències discretes que una villa immensa. Encara que mínima, posseeix una elegància que li aporta encant. Encara que construïda per fases al llarg de mig segle, sembla planejada des de l'inici. Cap altra obra sintetitza la essència de Japó com Katsura.

2

El palau imperial Katsura (Katsura Rikyu), obra fonamental de la Arquitectura Japonesa, es descriu de vegades com la “quintaessència del gust Japonès”. Descoberta al món occidental per l'arquitecte alemany Bruno Taut, va fascinar als Mestres del Moviment Modern per la seva “modernitat”: als seus espais ortogonals i modulars, desprovistos de decoració, van trobar paral·lels amb el seu ideari, lloant-los com a precedent “històric” del seu ideari.

En realitat, aquest exemple és la reacció del seu dissenyador i promotor, el príncep Toshihito, vers les corrents socials de la seva època, el segle XVII, amb orígens que es remonten a l'Era Heian, quan una dona va escriure el Genji Monogatari (el Conte de Genji) vers el 978, amb cròniques del cortesà ideal i les seves aventures al voltant de la capital –Kyoto (aleshores Heian-Kyo)-. El Shogunat Togukawa incentivà l'oci refinat, concentrant l'aristocràcia en les arts de la caligrafia, el te, la poesia o pintura, per distreure-l's d'altres intrigues.

El príncep Toshihito, fundador de Katsura adoptà per unes terres a la ribera sud del riu Katsura que van passar a la seva propietat les imatges d'un capítol dels Genji Monogatari –“El Vent entre els pins” , on es diu “Lluny, al poblat rural de Katsura, el reflexe de la luna sobre l'aigua es clar i serè”. A Katsura també va existir una mansió elegant, seguint el model de la villa del poeta Po Chu-I de l'època Tang. Amb aquests precedents i certa disciplina en la despesa es va produir una mansió que era poca cosa més que “una casa de té en un camp de melons”, que s'hi cultivaven.

expressió gràfica quatre processos gràfics en arquitectura la relació entre arquitectura i lloc

professor coordinador:
antonio millán gómez - catedràtic d'universitat
professors:

alberto altés arlandis - professor associat / francisco martínez mindeguia - professor lector / juanjo zandundo sanjuan - professor associat

E4 // SHOKÍN-TEI, VILLA IMPERIAL KATSURA

EGA4_OCT_2010_AUTUMN_E4 // SHOKÍN-TEI PAVILLION, IMPERIAL VILLA KATSURA, JAPAN, 1620-1633

ENTREGA // HAND IN // 12NOVIEMBRE FINAL DE LA CLASE // NOVEMBER12 AT THE END OF THE CLASS

A la mort del príncep, en 1629, el seu fill Toshitada només tenia deu anys, i solament després del seu casament amb Fu-Hime, filla del señor del clan de Kaga, va poder disposar dels mitjans per restaurar el palau i millorar els jardins amb una sèrie de pavellons de té. Katsura guanyà reputació i visites il·lustres, amb alguns pavellons construïts expresament pel seu plaer, com ara el Nou Shoin, amb motiu de la visita de l'emperador Gomino-o, ja retirat. Els debats sobre l'excés d'ornament, impropis de l'estil Sukiya, i la recuperació sistemàtica al llarg dels segles ens porta fins a la restauració exhaustiva de 1983 i el manteniment dels seus jardins.

Des de les cròniques podem re-crear el procés de creixement i el diàleg entre palau, jardins i pavellons: un monjo Zen qui visità Katsura l'estiu de 1649 va fer notar que aleshores n'hi havia cinc pavellons de té al jardí. Avui no n'hi ha més que quatre: el Geppa-rô, el Shôkin-tei, el Shôka-tei i el Shô-ken. El cinquè, Chikurin-tei, és avui desaparegut. Les altres dues construccions que s'hi troben al jardí són parades on els invitats podien descansar esperant ser atesos.

3

Tenim davant nostre una experiència que precisa certes concrecions per desenvolupar-la :

Primer, ens centrem en un pavelló, el Shokin-tei, i el seu entorn. No és com el Geppa-rô, impressionant i majestuós, pensat per contemplar el reflexe de la luna sobre el mirall d'un llac, raó per la qual s'eleva damunt d'una altura artificial de dos metres, caient a plomb sobre l'estany, que li confereix el nom de « torre » (rô), encara que no tingui nivells.

El Shôkin-tei o «Pavelló del Pí i el laut» es troba justament davant, a l'altra ribera de l'estany, però justament sobre el nivell de les aigües. Si es considera el conjunt format pel Geppa-rô amb el Vell Shoin i el Shoin Central com a costat solejat i la part activa del palau de Katsura, el Shôkin-tei es va definir com el seu costat ombrívol i passiu, un estat de coses ben comprensibles també des del Taoisme.

Al seu estat inicial, el palau de Katsura que ens mostren les mampares de l'antiga col·lecció Ikeda, el lloc del Shokin-tei ofería al visitant que entrava per la porta principal el primer cop de vista sobre l'estany. Des de l'àmbit destinat a les barques, al Sud-oest del Shôkin-tei, un pont construït sobre la part inferior de l'estany conduïa al jardí interior. Quan la residència va ser millorada i ampliada, l'estany es va prolongar cap a Sud-Oest i l'antic jardí interior convertit parcialment en les illes Mitjanes. Amb aquests embelliments, el jardí va prendre amb claredat el caràcter d'un jardí en recorregut, per oposició al jardí marc o jardí pati.

expressió gràfica quatre processos gràfics en arquitectura la relació entre arquitectura i lloc

professor coordinador:
antonio millán gómez - catedràtic d'universitat

professors:
alberto altés arlandis - professor associat / francisco martínez mindeguia - professor lector / juanjo zandundo sanjuan - professor associat

E4 // SHOKÍN-TEI, VILLA IMPERIAL KATSURA

EGA4_OCT_2010_AUTUMN_E4 // SHOKÍN-TEI PAVILLION, IMPERIAL VILLA KATSURA, JAPAN, 1620-1633

ENTREGA // HAND IN // 12NOVIEMBRE FINAL DE LA CLASE // NOVEMBER12 AT THE END OF THE CLASS

La informació que aportem està organitzada en blocs :

_Plantes, generals i del pavelló. Seccions i alçats. De la coordinació d'aquest material s'inicia una primera comprensió de l'edifici i el seu diàleg amb el lloc.

_El Shokín-tei i el lloc que l'envolta. Primera lectura feta des de fora

_Els espais intermitjos i la visió de l'interior des de fora, i els exteriors des de dins.

Proposem una lectura del lloc durant la primera setmana. I la realització d'apunts axonomètrics i fugats durant la segona setmana.

4

OBJECTIUS I CRITERIS DE VALORACIÓ

- Obrir l'enteniment de l'estudiant al subtil equilibri entre arquitectura i medi, i la seva permanència, amb mitjans lleugers.
- Establir vincles entre arquitectura moderna i els seus referents de l'arquitectura patrimonial.
- Iniciar l'estudiant en el diàleg entre arquitectura i paisatge.

MATERIALS, TECNIQUES GRÀFIQUES I DATES DE LLIURAMENT

- Fulls de paper per a apunts (paper Barba, Basik o similar), format DIN A-3.
- Llapis de grafit HB/F, bolígraf o rotulador de punta fina i bisellats, per a tècnica no esborrable.
- Dedicarem les classes del 5 i 12 de Novembre .

BIBLIOGRAFIA

Arata Isozaki (et al.); ed. Virginia Pincioli: Imperial Villa. Milano, Electa, 2005.
Naito, Akira: "Katsura: un ermitage princier". Fribourg: Office du Livre. 1979. Photos Takeshi Nishikawa.
Nakamori, Yasufumi: "Katsura: picturing modernism in Japanese Architecture". Yale University, 2010.
Nishi, Kazuo and Kazuo Hozumi. What is Japanese Architecture? Kodansha International, 1983. Tokyo and New York.
Nitschke, Gunter & Benedikt Taschen. The Architecture of the Japanese Garden. Benedikt Taschen Verlag GmbH, 1991. Germany.
Schaarschmidt-Richter, Irmtraud & Osamu Mori. Japanese Gardens. William Morrow and Company, Inc., 1979. New York and Tokyo.

5

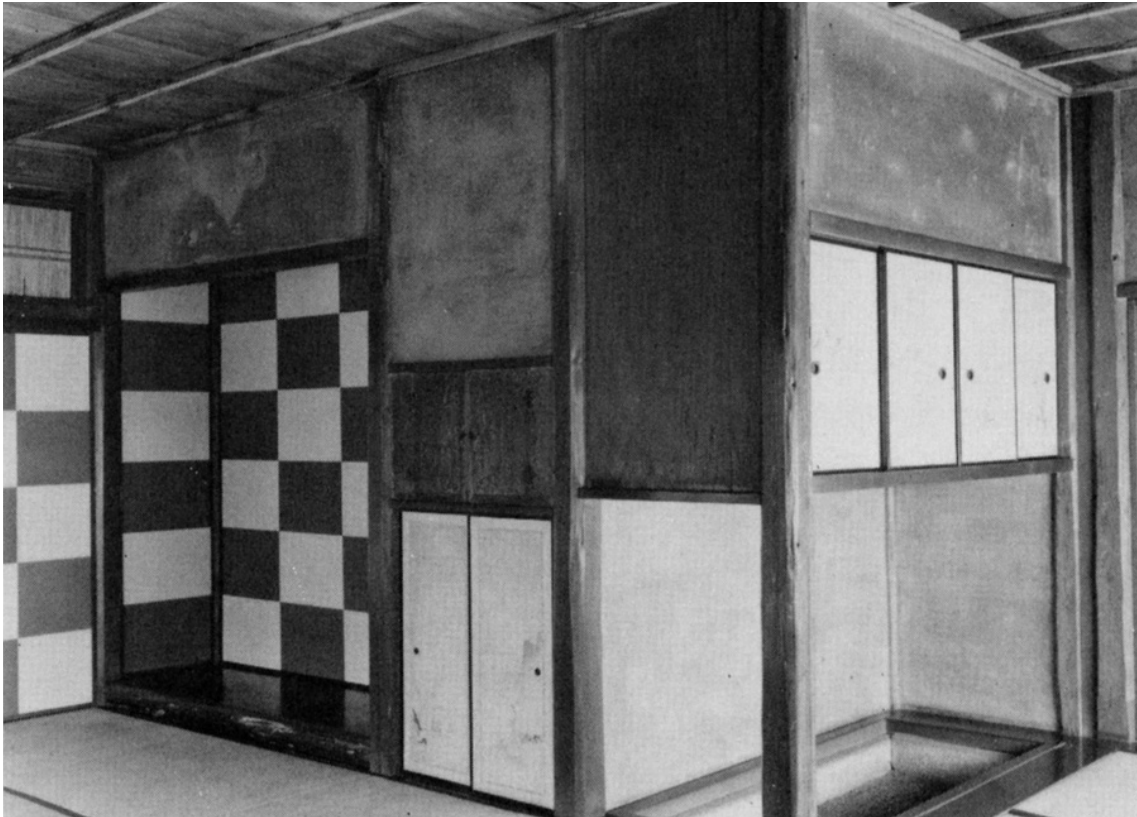

EGA IV

Departament d'Expressió Gràfica Arquitectònica

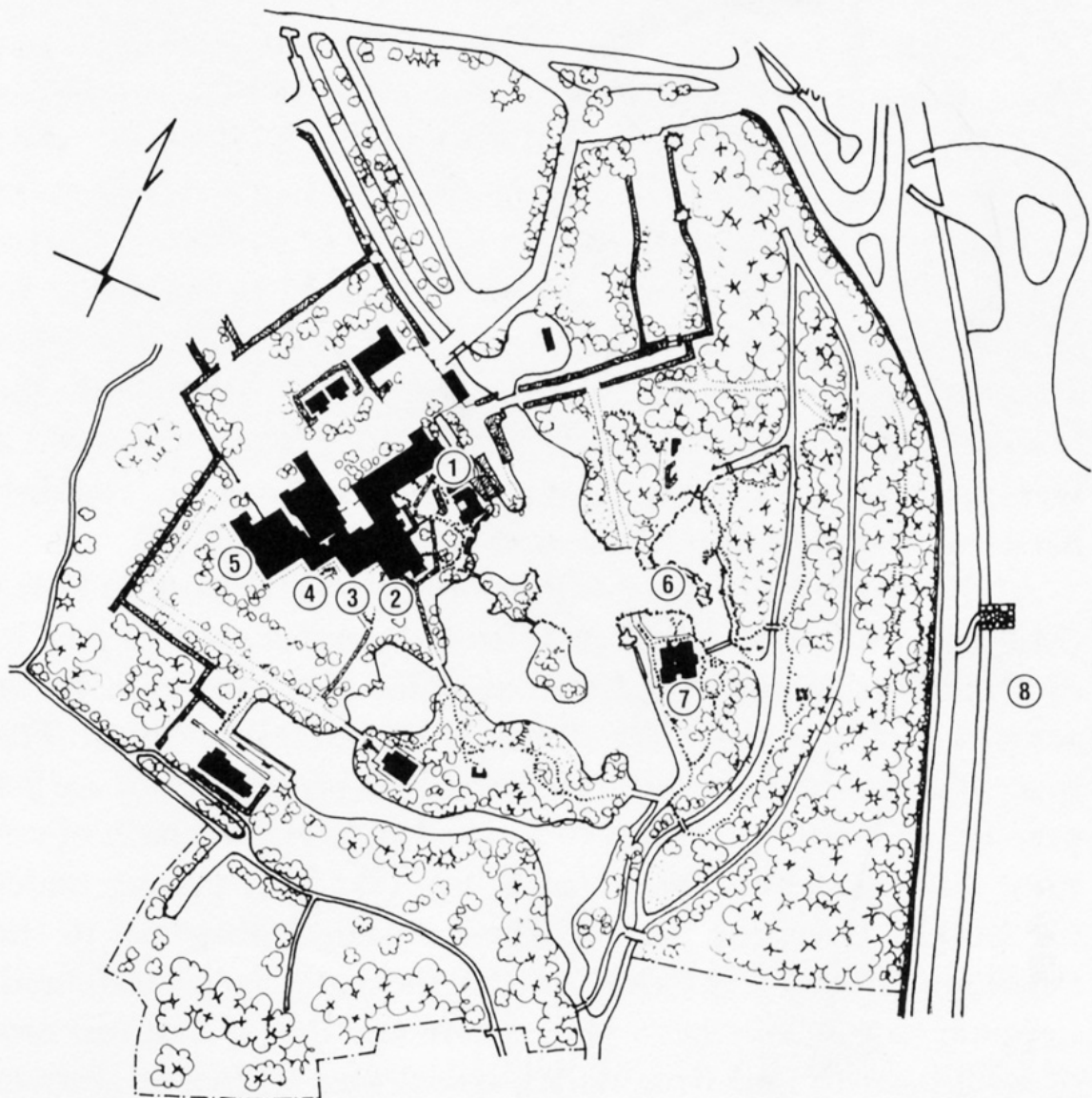
CLUSTERS

and places

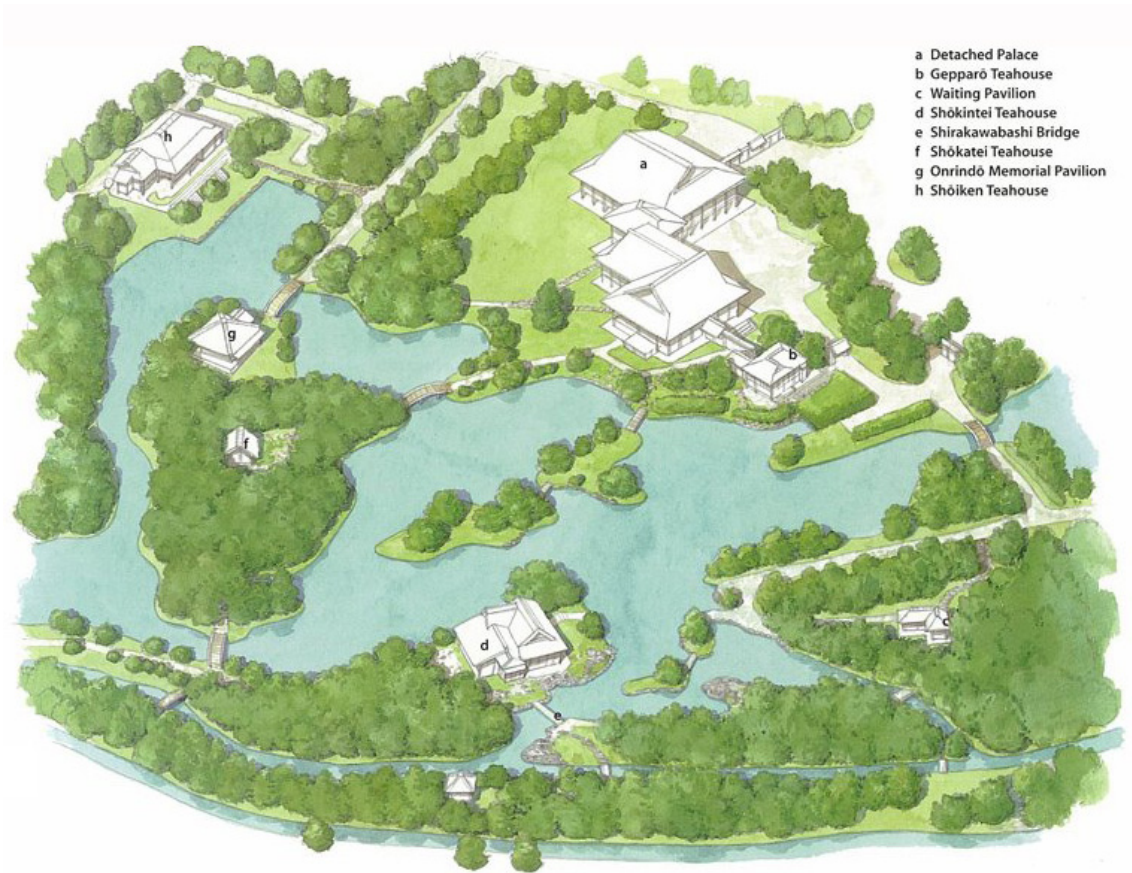

6

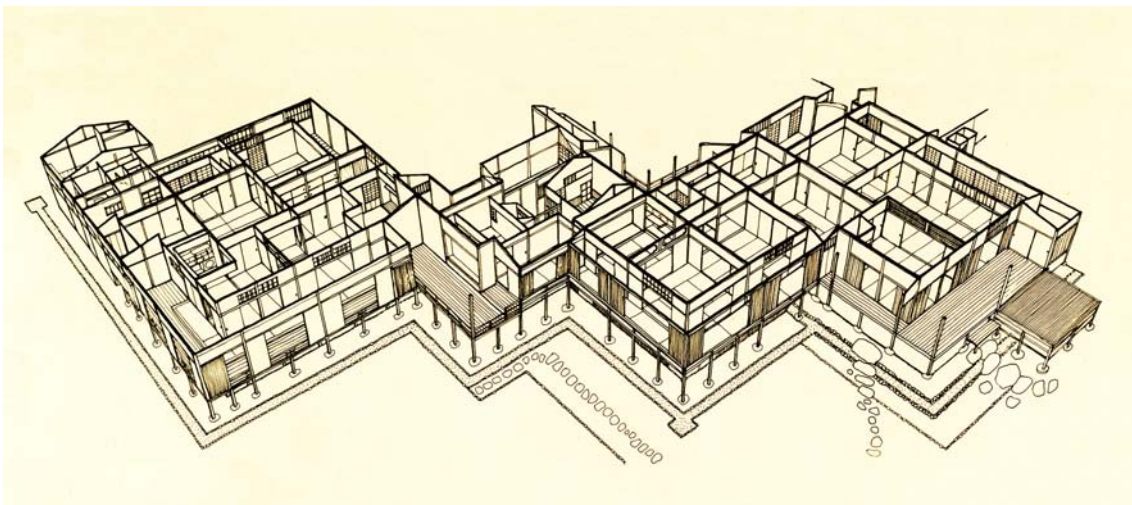

7

8

10

EGA IV

Departament d'Expressió Gràfica Arquitectònica

CLUSTERS

and places

11

EGA IV

Departament d'Expressió Gràfica Arquitectònica

CLUSTERS

and places

12

EGA IV

Departament d'Expressió Gràfica Arquitectònica

CLUSTERS

and places

13

EGA IV

Departament d'Expressió Gràfica Arquitectònica

CLUSTERS

and places

14

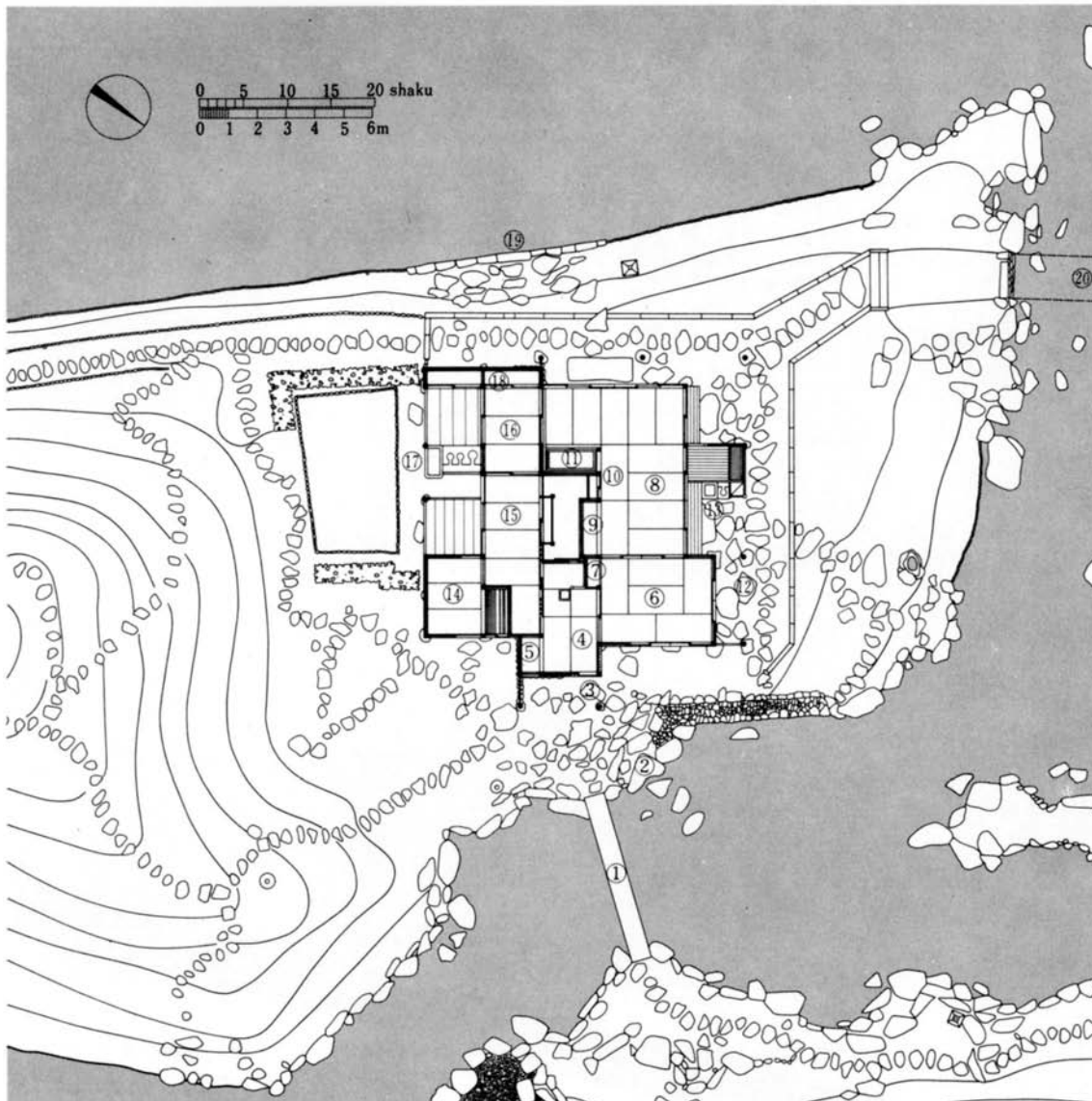

EGA IV

Departament d'Expressió Gràfica Arquitectònica

CLUSTERS

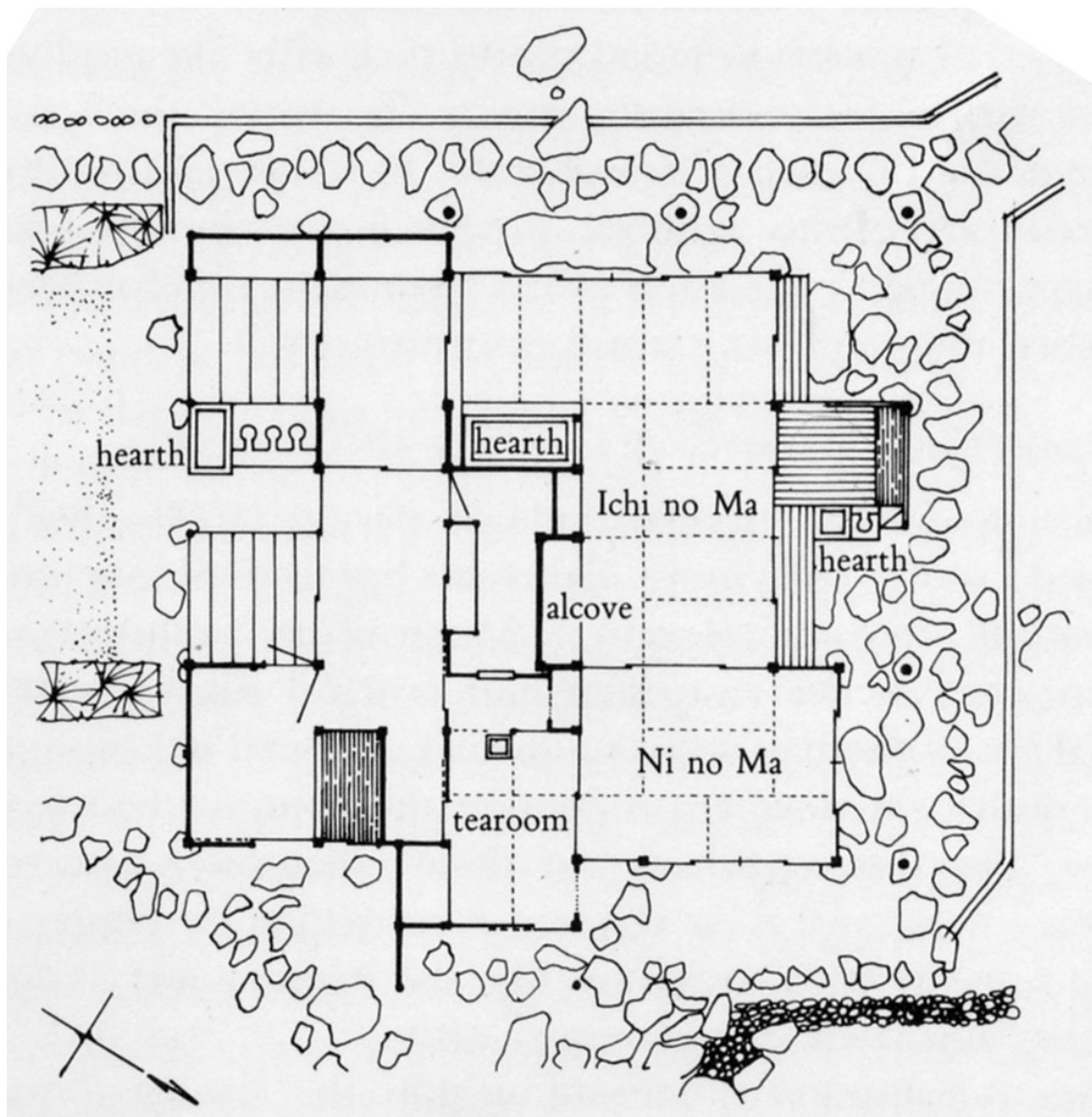
and places

15

11. Plan du Shōkin-tei et des abords immédiats (milieu de la période Edo).

1. Pont de pierre	8. Première Salle	16. Antichambre
2. Endroit réservé aux ablutions cérémonielles dans l'eau courante	9. Tokonoma de la Première Salle	17. Foyer
3. Entrée de la chambre de thé	10. Placards	18. Etagères
4. Chambre de thé	11. Foyer	19. Débarcadère
5. Tokonoma de la chambre de thé	12. Aire en terre-battue sous abri	20. Départ du pont lac rouge, aujourd'hui disparu
6. Deuxième Salle	13. Foyer	
7. Placards	14. Office	
	15. Salle de service	

16

17

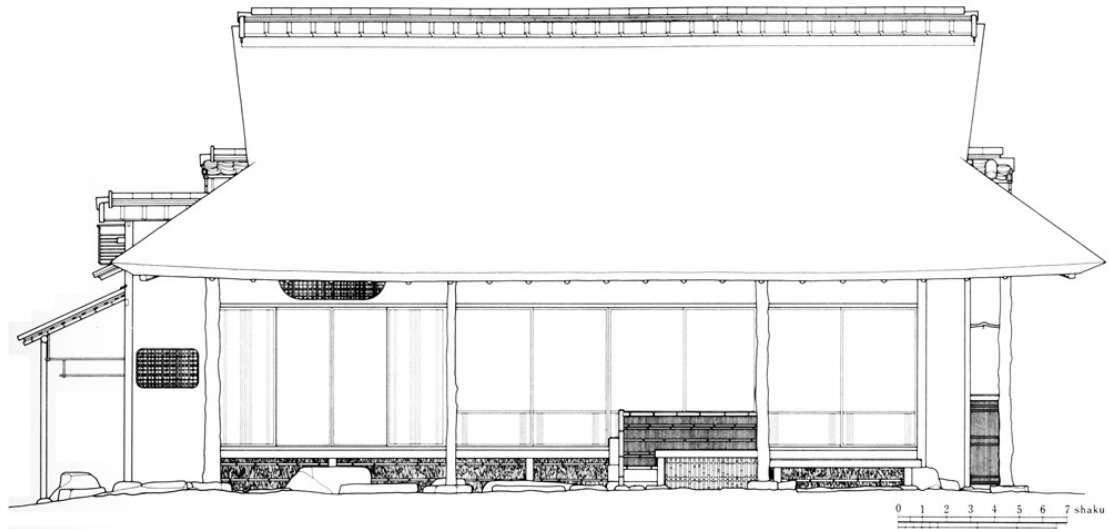

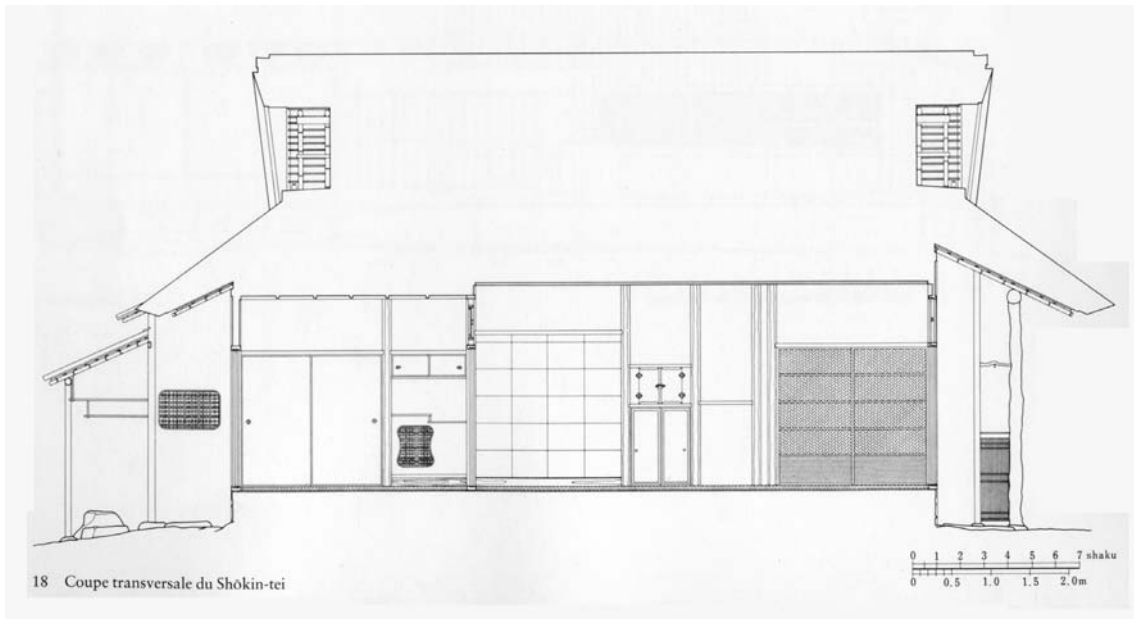
18

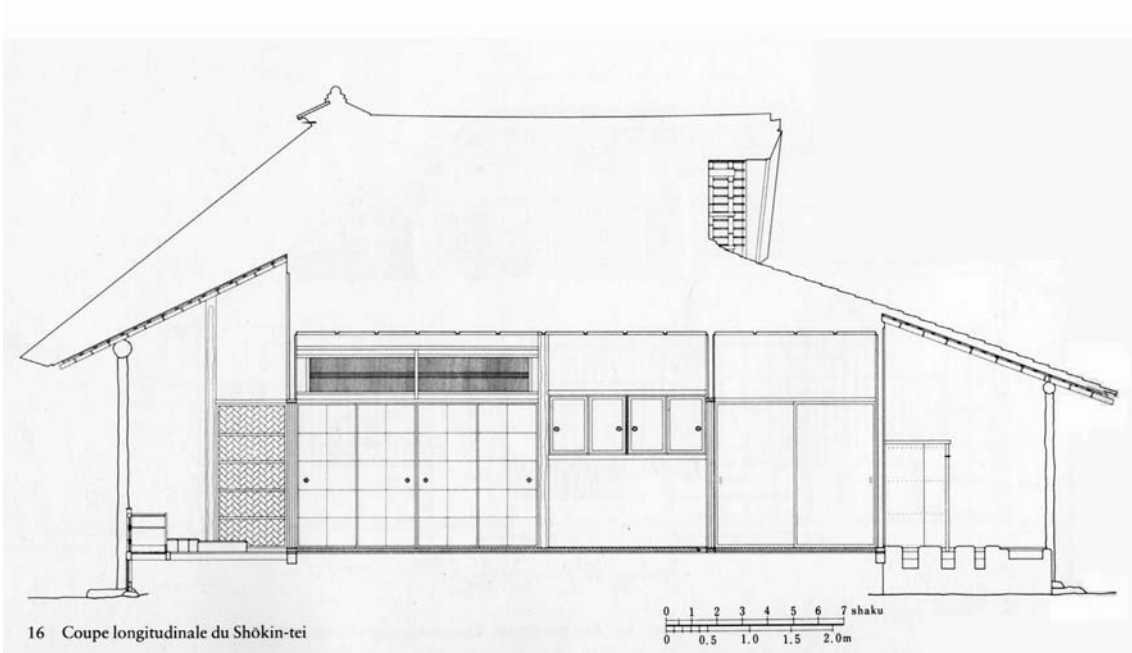

15 Elévation antérieure (est) du Shōkin-tei

24

25

EGA IV

Departament d'Expressió Gràfica Arquitectònica

CLUSTERS

and places

